

הנודר מן המבושל פרק ששי נדרים

עין משפט
נר מצוה

ה א מיי פ"ה מה' לני
ה מקדש הלוי:
ו ב ג מיי פ"ט מה'
נדרים הלוי טו"ש
י"ד ס' ר"ז ט"ו ב:

הגהות הב"ח
(א) משנה שאיני טועם:

פירוש הרא"ש

דיקולא רבה וחפיה
בופרא. לקח סל גדול
ותפחו צופת: ליביל לי
מ"ה. ימרו: בדיקולא
דאמך ובקריני דאמך.
דאמך אמך מוקדת לפני
ואמך מוכרי: תרמי לי
נבלא. תמוג לי הכוס:
תועה אחת בה. שמתין
נשומין והולין אחר
משכב זכור: ובי"ד יש בה.
עמיה עליו ביה מונה על
המה: בסום יבכמו את
ראשיהם. כסומת היה
שאלו על זה כלל עיקרו
של זה ובי"ד איני נמכרי
בקהל ויון לא ימו כל
כסן מכלל דרין לאו כלל
כסן איני ועוד דבייש
מזי ורשעם לא יגלו
והיינו בשאר כהני: קרא
קרקואי. דלעין של אמו
מקום: ובדלעת הרמוצה.
דלעת העמונה ברמך כל
דלעת העמונה ברמך קרא
לדעת העמונה ברמך קרא
לדעת הרמוצה: בלאים
עם הרמוצה. אלמא מין
פמי עלמו הנקרא כל על
שם שמתחו המינין גינלין
למנון ברמך אלל שאר
מזי דלעין אלל נקלאים
קך אפי' אם טומין אותן
ברמך: (מתני') שכבר
ידד לקדשה קודם שידד
לאילפם. שמשלן אמו
קלת מחילה קודם שמתעין
אותו באילפם: מן היווד
באילפם מותר ביודד
לקדשה. כי היווד לקדשה
אין דרין לתמו באילפם
יש מפשע אפי' אם
אחר קך מנעו באילפם
שידד לקדשה תמלה כי
מי היווד לאילפם משמע
שמתחיל ירמחו לאילפם:
מן הנעשה בקדשה מותר
בנעשה באילפם. אפי'
הנעשה בקדשה משמע
שנגמר בקדשה: מותר
בנעשה בקדשה. אפילו ידד
לאילפם תמלה:

דיקולא רבה. סל גדול: חפיה צופת. טח אמו צופת כדי
שלא יאלו החטים מתוך נקדי הסל: וסחפיה על רישיה. הפכו על
ראשו: ליביל לי מר. ימרו: חטים דרשינא. שהלוייתך. ולבדיחותא
קאמר: נקדוה דאנוך. שירקד אצרך לפני כשאשמה: ונקיקני
דאמך. שמתא אמך מוקקרת ומזמרת:
מאי סועבה. דכתיב גזי משכב זכור:
נעלא. כלי קסו: תועה אשה זה.
שמינח משכבי קסו והולך אלל זכר:
מאי סבל. דכתיב גזי אשה הנרבעת
לבהמה: סבלין יש זה. בתמיה:
מאי שינא הדא ביאה מלווה ציאות.
כלומר היאך מנחת בן מינה לילך
אלל הבהמה: זו מה היא. לשון ספק
שאין ידוע ממני היא מתעבדת:
ספורסא יחידסא. תספורת נאה:
כז עקרו על זה. נמלכס היה שלל
יעלה אחד מן השערות על חזירי:
קרקואי. על שם מקומן: דלעס
ארמיס היא דלעס המזריס. כלומר
זו היא דלעס המזריס: ופיה ללאים
עם הרמוצה. אלמא לאו טמונה
ברמך קאמר אלל מין דלעס היא
שנקררת מרמוצה: מתני' הנודר
ממעשה קדשה אינו אסור אלא
במעשה רחסא. מפרש צירושלמי
אזוהו מעשה רחמחא כגון חילקא
טרגיין וטקני סלת ואורו זרדי וערסן
והיינו דקאמר אינו אסור אלל
ממעשה רחמחא ונקררת רחמחא על
שם שרין לרמיה ולבשל הרצה:
גב' שגבר ידד לקדשה קודם שידד
לאילפם. קך היה דרכן במעשה אילפס
שהיו מרמחין אותו בקדשה רמיה
לקדשה. קמ"ל דלא תימא כל שטרמחו
אותו רמיה קלה כמו שידד לאילפס
יודד לאילפס מיקרי מפני שהוא מוכן
לקך אע"פ שעדיין לא ידד קמ"ל ללא.
לך נראה צעני: מן הנעשה בקדשה
מותר בנעשה באילפס. משום דנעשה
גמר עשיה משמע ומשום הכי מותר
בנעשה באילפס אף על פי שכבר
ידד לקדשה משום דמ"מ גמר עשייתו
לא היה בקדשה: מן הנעשה
באילפס מותר בנעשה בקדשה.
כלומר אף על פי שאמר מכן הוידד
באילפס שרי כיון דגמר עשייתו
בקדשה היה. קך נראה צעני:
הנודר מן היווד לתגור אינו אסור
אלא צפת. דקתס יודד לתגור
משמע פת. ואם אמר כל מעשה
תגור עלי אסור בכל הנעשה בתגור:
מתני'

עלי אסור בכל הנעשים בתגור:
מתני'

דכל גריוה דבעינא. בחיזה מדה שארצה לקח: חפיה כופרא.
זיפתו מבחון כדי שיחזיק החטים: ליביל לי. ימור לי: דרשינא כד.
כלומר שאתה חייב לי: שפינא חמרא נקדוה דאנוך. שאצרך
ירקד: ובקיקני דאמך. בזמיתגה שאמך תמוג לי הכוס: מאי
סועבה. עשו שניהם: תרמי לי
נעלא. תמוג לי הכוס כמו אנטל:
תועה אשה זה. כלומר שמינח את
אשמו על היתר ותפס וזו על זנות:
(א) כי עניינא קמא. תיתי דביתי מירמי
לי ולדידיה א"ל קוס רקוד לי: [מאי
סבל. דכתיב] ואשה לא תעמוד לפני
קפרא לברתיה דרבי למחר שתינא חמרא
בריקודא דאבוך ובקורקני דאמך בן אלעשה
חתניה דרבי הוה ועשיר גדול הוה אומניה
לבי הלולא דרבי שמעון ברבי א"ל בר
קפרא לרבי מאי יתועבה כל דא"ל רבי דהכין
הוא תועבה פרכה בר קפרא א"ל פרשיה
את א"ל תיתי דביתי תירמי לי נמלא אתת
רמיא ליה א"ל לר' קום רקוד לי דאימר לך
הכי אמר רחמנא תועבה תועה אתה בה
לכסא אחרינא (א) א"ל מאי תבא א"ל כי עניינא
קדמאה א"ל עיביד לי דאומר לך עבד אמר
ליה תבל הוא תבלין יש בה מי שניא הדא
ביאה מן כולהון ביאות אמר ליה ומאי
צוימה אמר ליה עיביד כי עניינא קדמאה
עבד ואמר ליה (א) זו מה היא לא יביל בן
אלעשה למיסבל קם ונפק הוא ואינתתיה
מתמן מאי בן אלעשה דתניא (א) לא לחנם
פיר בן אלעשה את מעותיו אלא להראות
בהן תספורת של כ"ג דכתיב יכסום יכסמו
את ראשיהם תנא כעין לוליינית מאי לוליינית
אמר רבא ראשו של זה בצד עיקרו של זה
והיינו תספורת של כהן גדול: ובדלעת
הרמוצה: מאי דלעת הרמוצה אמר שמואל
קרא קרקואי רב אשי אמר דלעת הטמונה
ברמך איתביה רבינא לרב אשי (א) רבי נחמיה
אומר דלעת ארמית היא דלעת המצרות
כלאים עם היונית כלאים עם הרמוצה תיובתא:
מתני' (א) הנודר ממעשה קדשה אין אסור
אלא ממעשה רחמחא אמר קונם היווד
לקדשה (א) שאני טועם אסור בכל הנעשה
בקדשה: גב' תניא (א) הנודר מן היווד לקדשה
אסור ביודד לאילפם שכבר ידד לקדשה
קודם שיווד לאילפם מן היווד לאילפם מותר
ביודד לקדשה מן הנעשה בקדשה מותר
בנעשה באילפם מן הנעשה באילפם מותר
בנעשה בקדשה: הנודר מן היווד לתגור אין
אסור אלא בפת ואם אמר כל מעשה תגור
מתני'

תוספות
בקדשה אסור ביודד לאילפם. אחר שידד לקדשה יודד לקדשה משמע שידד תמלה לקדשה: מן היווד
לאילפם מותר ביודד לקדשה. מחילה אע"פ שנגמר באילפם דיווד לעולם משמע על שם תמלה ירמחו
ולא על שם סופו: מן הנעשה בקדשה. משמע העמך הלך מוסר היווד לקדשה תמלה ונגמר באילפם:
מן היווד לתגור אינו אסור אלא בפת. ללא אוקרי יודד בתגור אלל פת נבלל: כל מעשה תגור עלי
אסור בכל הנעשה בתגור. י"ע דמשמע דהחילוק בין יודד למעשה ואמאי תמל כל מעשה איני כירשא לימי
כל יודד:

דכתיב בופרא. טוח צופת: דיקולא רבה וחפיה
בופרא. לקח סל גדול
ותפחו צופת: ליביל לי
מ"ה. ימרו: בדיקולא
דאמך ובקריני דאמך.
דאמך אמך מוקדת לפני
ואמך מוכרי: תרמי לי
נבלא. תמוג לי הכוס:
תועה אחת בה. שמתין
נשומין והולין אחר
משכב זכור: ובי"ד יש בה.
עמיה עליו ביה מונה על
המה: בסום יבכמו את
ראשיהם. כסומת היה
שאלו על זה כלל עיקרו
של זה ובי"ד איני נמכרי
בקהל ויון לא ימו כל
כסן מכלל דרין לאו כלל
כסן איני ועוד דבייש
מזי ורשעם לא יגלו
והיינו בשאר כהני: קרא
קרקואי. דלעין של אמו
מקום: ובדלעת הרמוצה.
דלעת העמונה ברמך כל
דלעת העמונה ברמך קרא
לדעת העמונה ברמך קרא
לדעת הרמוצה: בלאים
עם הרמוצה. אלמא מין
פמי עלמו הנקרא כל על
שם שמתחו המינין גינלין
למנון ברמך אלל שאר
מזי דלעין אלל נקלאים
קך אפי' אם טומין אותן
ברמך: (מתני') שכבר
ידד לקדשה קודם שידד
לאילפם. שמשלן אמו
קלת מחילה קודם שמתעין
אותו באילפם: מן היווד
באילפם מותר ביודד
לקדשה. כי היווד לקדשה
אין דרין לתמו באילפם
יש מפשע אפי' אם
אחר קך מנעו באילפם
שידד לקדשה תמלה כי
מי היווד לאילפם משמע
שמתחיל ירמחו לאילפם:
מן הנעשה בקדשה מותר
בנעשה באילפם. אפי'
הנעשה בקדשה משמע
שנגמר בקדשה: מותר
בנעשה בקדשה. אפילו ידד
לאילפם תמלה:

דיקולא רבה וחפיה
בופרא. לקח סל גדול
ותפחו צופת: ליביל לי
מ"ה. ימרו: בדיקולא
דאמך ובקריני דאמך.
דאמך אמך מוקדת לפני
ואמך מוכרי: תרמי לי
נבלא. תמוג לי הכוס:
תועה אחת בה. שמתין
נשומין והולין אחר
משכב זכור: ובי"ד יש בה.
עמיה עליו ביה מונה על
המה: בסום יבכמו את
ראשיהם. כסומת היה
שאלו על זה כלל עיקרו
של זה ובי"ד איני נמכרי
בקהל ויון לא ימו כל
כסן מכלל דרין לאו כלל
כסן איני ועוד דבייש
מזי ורשעם לא יגלו
והיינו בשאר כהני: קרא
קרקואי. דלעין של אמו
מקום: ובדלעת הרמוצה.
דלעת העמונה ברמך כל
דלעת העמונה ברמך קרא
לדעת העמונה ברמך קרא
לדעת הרמוצה: בלאים
עם הרמוצה. אלמא מין
פמי עלמו הנקרא כל על
שם שמתחו המינין גינלין
למנון ברמך אלל שאר
מזי דלעין אלל נקלאים
קך אפי' אם טומין אותן
ברמך: (מתני') שכבר
ידד לקדשה קודם שידד
לאילפם. שמשלן אמו
קלת מחילה קודם שמתעין
אותו באילפם: מן היווד
באילפם מותר ביודד
לקדשה. כי היווד לקדשה
אין דרין לתמו באילפם
יש מפשע אפי' אם
אחר קך מנעו באילפם
שידד לקדשה תמלה כי
מי היווד לאילפם משמע
שמתחיל ירמחו לאילפם:
מן הנעשה בקדשה מותר
בנעשה באילפם. אפי'
הנעשה בקדשה משמע
שנגמר בקדשה: מותר
בנעשה בקדשה. אפילו ידד
לאילפם תמלה:

דכתיב בופרא. טוח צופת: דיקולא רבה וחפיה
בופרא. לקח סל גדול
ותפחו צופת: ליביל לי
מ"ה. ימרו: בדיקולא
דאמך ובקריני דאמך.
דאמך אמך מוקדת לפני
ואמך מוכרי: תרמי לי
נבלא. תמוג לי הכוס:
תועה אחת בה. שמתין
נשומין והולין אחר
משכב זכור: ובי"ד יש בה.
עמיה עליו ביה מונה על
המה: בסום יבכמו את
ראשיהם. כסומת היה
שאלו על זה כלל עיקרו
של זה ובי"ד איני נמכרי
בקהל ויון לא ימו כל
כסן מכלל דרין לאו כלל
כסן איני ועוד דבייש
מזי ורשעם לא יגלו
והיינו בשאר כהני: קרא
קרקואי. דלעין של אמו
מקום: ובדלעת הרמוצה.
דלעת העמונה ברמך כל
דלעת העמונה ברמך קרא
לדעת העמונה ברמך קרא
לדעת הרמוצה: בלאים
עם הרמוצה. אלמא מין
פמי עלמו הנקרא כל על
שם שמתחו המינין גינלין
למנון ברמך אלל שאר
מזי דלעין אלל נקלאים
קך אפי' אם טומין אותן
ברמך: (מתני') שכבר
ידד לקדשה קודם שידד
לאילפם. שמשלן אמו
קלת מחילה קודם שמתעין
אותו באילפם: מן היווד
באילפם מותר ביודד
לקדשה. כי היווד לקדשה
אין דרין לתמו באילפם
יש מפשע אפי' אם
אחר קך מנעו באילפם
שידד לקדשה תמלה כי
מי היווד לאילפם משמע
שמתחיל ירמחו לאילפם:
מן הנעשה בקדשה מותר
בנעשה באילפם. אפי'
הנעשה בקדשה משמע
שנגמר בקדשה: מותר
בנעשה בקדשה. אפילו ידד
לאילפם תמלה:

תוספות
בקדשה אסור ביודד לאילפם. אחר שידד לקדשה יודד לקדשה משמע שידד תמלה לקדשה: מן היווד
לאילפם מותר ביודד לקדשה. מחילה אע"פ שנגמר באילפם דיווד לעולם משמע על שם תמלה ירמחו
ולא על שם סופו: מן הנעשה בקדשה. משמע העמך הלך מוסר היווד לקדשה תמלה ונגמר באילפם:
מן היווד לתגור אינו אסור אלא בפת. ללא אוקרי יודד בתגור אלל פת נבלל: כל מעשה תגור עלי
אסור בכל הנעשה בתגור. י"ע דמשמע דהחילוק בין יודד למעשה ואמאי תמל כל מעשה איני כירשא לימי
כל יודד: